

Q.P. Code : 23612**(2½ Hours)****[Total Marks : 75**

- N.B. :** (1) **All** questions are **compulsory**.
 (2) **All** questions carry **equal marks**.

1. Examine the Socio-economic and political causes of the Revolt of 1857. 15
OR
 Assess the nature and significance of the Revolt of 1857.
2. Discuss the rise and growth of Socio-religious reform movements in 19th Century India. 15
OR
 Explain the circumstances that led to the foundation of Indian National Congress in 1885.
3. Evaluate the contribution of the Moderates (1885-1905) to the Indian National Congress. 15
OR
 Review the programmes and achievements of the Non co-operation movement.
4. Highlight the salient features of the Indian Constitution. 15
OR
 Discuss the process and procedure adopted for the integration of Indian States with the Indian Union.
5. Write notes on **any two** : 15
 - (a) Causes of failure of 1857 Revolt.
 - (b) Brahmo Samaj.
 - (c) Quit India Movement.
 - (d) Economic Reforms during Nehru Era.

TURN OVER

Q.P. Code : 23612

2

(मराठी रुपांतर)

(२^१/_४ तास)

(एकूण गुण : ७५)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. १८५७ च्या उठावाचे सामाजिक, आर्थिक व राजकीय कारणे यांचे परीक्षण करा. १५
किंवा
१८५७ च्या उठावाचे स्वरूप व महत्त्व यांचे मुल्यमापन करा.
२. एकोणिसाव्या शतकात भारतात उदय व विकास झालेल्या सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळीवर सविस्तर चर्चा करा. १५
किंवा
इ.स. १८८५ रोजी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेमागे कारणीभूत ठरलेल्या घटनांचे स्पष्टीकरण द्या.
३. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसमध्ये मवाळ गटाच्या (१८८५-१९०५) योगदानाचे मुल्यांकन करा. १५
किंवा
असहकार चळवळीचा कार्यक्रम व कामगिरी यांचे परीक्षण करा.
४. भारतीय संविधानाच्या ठळक वैशिष्ट्यांवर प्रकाशझोत टाका. १५
किंवा
भारतीय संघराज्यात भारतीय संस्थांनाचे विलिनीकरण करण्यासाठी अवलंबलेली पद्धत व प्रक्रिया यावर चर्चा करा.
५. टीपा लिहा (कोणतेही दोन) : १५
(अ) १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे.
(ब) ब्राह्मो समाज.
(क) छोडो भारत चळवळ.
(ड) पंडित नेहरुंच्या काळातील आर्थिक सुधारणा.